

# O delu Arhivskega društva Slovenije

## Poročilo o delu Arhivskega društva Slovenije od marca do oktobra 2002

20. marca 2002 je v prostorih Arhiva Republike Slovenije v Ljubljani potekal volilni občni zbor, na katerem so bili izvoljeni novi organi društva.

Predsedniško mesto je prevzela Aleksandra Pavšič Milost (PANG), tajniške posle Andrej Nared (ARS), v izvršni odbor pa so bili izvoljeni še Emica Ogrizek (PAM), Kristina Šamperl Purg (ZAP; po njeni smrti jo je nadomestila Nežka Rašl), Nada Čibej (PAK), Žiga Železnik (ZAL), Metka Gombač (ARS), Bojana Aristovnik (ZAC), pater Marjan Vogrin (škofijski arhivi), Jože Ciperle (ZAMU), Boris Golec (Univerza v Ljubljani), Darko Friš (Univerza v Mariboru).

Uredniški odbor Arhivov sestavljajo Matevž Košir (glavni in odgovorni urednik), Tatjana Šenk (tehnična urednica), Jože Ciperle, Marija Hernja Masten, Jozo Ivanovič, Andrej Nared, Alfred Ogris, Blaž Otrin, Marko Štuhec, Slavica Tovšak, Ivanka Uršič, Zdenka Bonin in Ivanka Zajc-Cizelj.

V uredniški odbor Virov so bili izvoljeni France M. Dolinar (glavni urednik), Jože Mlinarič, Marjana Kos, Drago Trpin, Aleksandra Pavšič Milost kot predsednica in Andrej Nared kot tajnik društva.

V nadzornem odboru so Gorazd Stariha, Biserka Remškar in Jure Volčjak, v Komisiji za podeljevanje Aškerčevih nagrad in priznanj pa Nada Čibej (predsednica), Milko Mikola, Emica Ogrizek, Janez Kopač in Vladimir Kološa.

Člani izvršnega odbora smo od marca do oktobra imeli štiri seje, na katerih smo obravnavali tekočo problematiko v zvezi z izpolnjevanjem plana društva, ki ga je sprejel že prejšnji izvršni odbor.

## Zborovanja

Že na prvi seji smo, glede na nove razmere, program nekoliko spremenili. Odločili smo se, da načrtovanega zborovanja, ki naj bi ga v sodelovanju s Pokrajinskim arhivom Maribor društvo pripravilo na temi "Privatizacija podjetij in arhivsko gradivo" ter "Infoarh", ne bo. Ministrstvo za kulturo nam namreč zanj ni odobrilo denarja, poleg tega je na razpis prispela le ena prijava. Mnenje članov izvršnega odbora, pridobljeno tudi na podlagi razprav med člani je, da bi bila tridnevna zborovanja odslej vsaki dve leti (izmenjaje z zborovanji zgodovinarjev) kot je v preteklosti tudi že bilo. V letih brez zborovanja in sofinanciranja bi pripravili enodnevni seminar ali delavnico, če bi bilo to potrebno. Za letošnje leto je bila predvidena delavnica na temo Infoarha, ki pa ne bo pripravljena, ker program še ni dodelan.

## Izdajateljska dejavnost

ARHIVI: V juniju je izšla prva letošnja številka revije Arhivi, posvečena sedemdesetletnici dr. Jožeta Žontarja. Ker je bila namenjena počastitvi življenjskega jubileja, sta bili vsebinska zasnova in oprema nekoliko drugačni. Publikacija je bila predstavljena 26. junija 2002 v čitalnici Arhiva Republike Slovenije, na slovesnosti v počastitev jubilaranta Jožeta Žontarja, katere soorganizator je bilo tudi društvo.

Za izdajanje revije Arhivi nam je Ministrstvo za kulturo odobrilo 1.900.000 SIT (1.200.000 iz postavke arhivska dejavnost in 700.000 iz postavke založništvo), Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport pa 1.230.000 SIT. Posebej smo hvaležni arhivom, ki izhajanje revije podpirajo z večjim številom naročenih izvodov.

Skladno z zakonom o medijih smo opravili vse potrebno za vpis revije Arhivi v razvid medijev, ki se vodi pri Ministrstvu za kulturo.

Uredniški odbor revije se je v tem obdobju sestal dvakrat.

VIRI: Konec septembra je izšla sedemnajsta številka zbirke Viri (Božo Repe, Viri o demokratizaciji in osamosvojitvi Slovenije, I. del: Opozicija in oblast), katere izid je omogočilo Ministrstvo za kulturo, ki nam je v projektne razpisu – potem ko je bilo sofinanciranje v okviru programskega razpisa sprva zavrnjeno – zanj namenilo 2.000.000 SIT. Številka je bila predstavljena na zborovanju zgodovinarjev v Mariboru, 17. oktobra pa tudi v prostorih ARS. Zamisljeno je, da bi Viri o demokratizaciji in osamosvojitvi Slovenije izšli v štirih delih.

V letošnjem letu sta bili opravljeni tudi dve predstavitvi šestnajste številke Virov (Vida Deželak Barič, Pokrajinske konference Komunistične partije Slovenije na Primorskem 1942-1944), in sicer aprila v Novi Gorici, junija pa v Ljubljani.

## Mednarodno sodelovanje

Predstavniki društva smo se udeležili arhivskih zborovanj v Nemčiji (Trier, 17.–20. september, Nada Jurkovič), na Hrvaškem (Vodice, 3.–5. oktober, Bojana Aristovnik, Aleksandra Pavšič Milost) ter v Bosni in Hercegovini (Tuzla, 17.–19. oktober, Nada Čibej). Stike smo navezali tudi z arhivskim društvom Madžarske, s katerim nameravamo tako kot z drugimi društvi izmenjavati publikacije in se udeleževati njihovih zborovanj. ADS je (še vedno) član kategorije B Mednarodnega arhivskega sveta in njegove evropske veje EURBICE, predmet mednarodne izmenjave so tudi društvene publikacije.

## Aškerčeve nagrade in priznanja za posebne dosežke v arhivistiki

Po večletnih prizadevanjih je letos društvu le uspelo realizirati podelitev Aškerčeve nagrade in Aškerčevega priznanja. Za ta projekt si je prizadevalo že več izvršnih odborov, največja težava pa je bila pridobitev denarja. Letos nam je v ta namen Ministrstvo za kulturo odobrilo milijon tolarjev, na podlagi tega pa sta bila razpisana ena nagrada in eno priznanje. Slovesna podelitev je bila 23. 10. 2002 v prostorih Mestne občine Ljubljana, nagrajenca pa sta bila dr. Jože Žontar, ki je prejel Aškerčevo nagrado za življenjsko delo na področju arhivistike, in Peter Ribnikar, ki je za objavo arhivskih virov prejel Aškerčevo priznanje. V prihodnje je predvideno bienalno podeljevanje nagrad in priznanj.

### Spletna stran

Na spletni strani društva <http://www.arhivsko-drustvo.si> je mogoče dobiti osnovne informacije o delu društva, objavljeni so zapisniki izvršnega odbora in tekoča obvestila, predstavljene so naše publikacije, kmalu pa bodo v elektronski obliki dostopne tudi zadnje številke Virov.

*Aleksandra Pavšič Milost*

## Poročilo Komisije za podeljevanje Aškerčevih nagrad in Aškerčevih priznanj v letu 2002

Člani Arhivskega društva Slovenije (ADS) so na volilnem občnem zboru ADS, ki je potekal 20. marca 2002, na predlog Izvršnega odbora (IO ADS) izvolili nove člane Komisije za podeljevanje Aškerčevih nagrad in Aškerčevih priznanj (Nada Čibej – predsednica, Vladimir Kološa, Janez Kopač, Milko Mikola in Emica Ogrizek). Glede na to da je delo komisije pogojeno z odobritvijo sredstev za nagrade in priznanja od Ministrstva za kulturo,<sup>1</sup> smo imeli prvo sejo 8. maja 2002. Na njej smo razpravljali o načinu dela komisije ter sklenili, da v čim krajšem roku pripravimo kriterije za podeljevanje nagrad in priznanj. Kriteriji, ki so podlaga za izbiranje med predlaganimi kandidati, se morajo opirati na 19. in 20. člen Pravil Arhivskega društva Slovenije in na Pravilnik o podeljevanju Aškerčevih nagrad in Aškerčevih priznanj za posebne dosežke v arhivistiki. Ko smo člani komisije na svoji seji z dne 26. 6. 2002 preučili omenjena pravilnika, smo svoje predloge in stališča uskladili in sprejeli te kriterije:

<sup>1</sup> Ministrstvo je leta 2002 odobrilo finančna sredstva v višini 1.000.000 SIT (Zapisnik 1. seje IO ADS, 24. 4. 2002), ki so pokrila eno Aškerčevo nagrado, eno Aškerčevo priznanje ter stroške za oblikovanje in tisk diplom. Nagrade in priznanja se bodo podeljevala vsaki dve leti.

Aškerčeve nagrade in Aškerčeva priznanja so najvišja strokovna priznanja v Republiki Sloveniji, ki se podeljujejo za delo in dosežke v arhivistiki na podlagi javnega razpisa.

Podeljujejo se ena nagrada in dve priznanji. V primeru, da se nagrada ali priznanje podeli instituciji, je dobitnik celotna institucija.

Aškerčeva nagrada se podeljuje za:

- izjemne prispevke k razvoju slovenske arhivistike na področju varovanja in ohranjanja arhivske dediščine ter posredovanja le-te javnosti, strokovnega izobraževanja in arhivske zakonodaje (če je kandidat s svojim strokovnim delom ustvaril nove in boljše pogoje za varovanje arhivske dediščine in izvajanje materialnega varstva oziroma posredovanje le-te javnosti, uveljavljanje svetovnih arhivističnih smernic v domači praksi in slovenske arhivistike v mednarodnem merilu, doprinos k strokovni literaturi za izobraževanje mladih kadrov);

- izjemne dosežke na mednarodnem arhivskem področju;

- življenjsko delo.

Aškerčevo nagrado za izjemne prispevke k razvoju slovenske arhivistike ter izjemne dosežke na mednarodnem arhivskem področju lahko prejmejo posameznik, skupina, arhiv ali katera druga ustanova.

Aškerčevo nagrado za življenjsko delo lahko prejme posameznik. Kandidat mora izpolnjevati prva dva gornja pogoja in mora najmanj dvajset let aktivno delovati v arhivski stroki.

Aškerčevo priznanje se podeljuje za:

- odmevne prispevke k razvoju slovenske arhivistike na področju varovanja arhivske dediščine, strokovnega izobraževanja, izdelave arhivističnih pripomočkov za uporabo arhivskega gradiva in arhivističnih priročnikov ter arhivske zakonodaje v tekočem obdobju (če je kandidat s svojim strokovnim delom v krajšem času dosegel pomembne rezultate doma ali v tujini in le-te posredoval javnosti);

- prispevek k popularizaciji arhivov in arhivske dejavnosti.

Aškerčeva priznanja lahko prejmejo posamezniki, skupina, arhiv ali katera druga ustanova.

Priznanja se podeljujejo za enega ali več pomembnih dosežkov. Prednost pri izbiri ima kandidat, ki izpolnjuje več kriterijev.

Predlagane kriterije je IO ADS potrdil in so objavljeni tudi na spletni strani ADS (<http://www.arhivsko-drustvo.si>).

Ker je v pravilniku zapisano, da se nagrade in priznanja podeljujejo ob dnevu arhivov (20. oktober), smo na isti seji pripravili tudi predlog o obliki in vsebini javnega razpisa. Javni razpis za zbiranje predlogov za podelitev Aškerčeve nagrade in Aškerčevega priznanja je bil objavljen 14. avgusta 2002 v časniku Dnevnik, na spletni strani društva in oglasnih deskah v arhivih. Predloge smo zbirali do 13. septembra 2002. Komisija je na svoji tretji seji, 18. septembra 2002, pregledala prispele prijave. Ugotovili smo, da je v razpisnem roku – do 13. 9. 2002 – prišlo na sedež ADS sedem zapečatenih ovojnic. Po odprtju je bilo ugotovljeno, da je v sedmih ovojnicah pet predlogov za